

**ДО АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ
НА НАОА**

ДОКЛАД

НА

**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО
СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ, СИГУРНОСТ И ОТБРАНА
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„ФИНАНСОВО ПРАВО“, ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.6. ПРАВО,
ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за извършената проверка по процедура за програмна акредитация на докторска програма „Финансово право“, от професионално направление 3.6. „Право“, Югозападен университет „Неофит Рилски“.

Докладът е разработен в съответствие с чл. 78 от ЗВО и съгласно критериалната система за програмна акредитация на професионално направление.

Процедурата е открита с решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол № 13/13.05.2021 г., писмо изх. № 670/21.05.2021 г.). Експертната група по процедурата е утвърдена от Акредитационния съвет на НАОА с Протокол № 27/11.11.2021 г.

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 13/13.05.2021 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 27/11.11.2021 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	По документи
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 17/20.06.2022 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 21/11.07.2022 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА ПК предоставя доклада на АС	

Експертната група е в състав:

1. проф. д-р Ганета Минкова, СУ „Св. Кл. Охридски“ – ръководител;
 2. доц. д-р Димитър Деков, ПУ „Паисий Хилендарски“ – член на ЕГ;
 3. Ангелина Богданова – докторант в РУ „Ангел Кънчев“ – член на ЕГ.
- Наблюдаващ процедурата член на ПК: доц. д-р Екатерина Салкова.

В доклада са направени технически корекции, съобразно полученото становище от ЮЗУ.

Съгласно чл. 79а, ал. 2 на Закона за висшето образование (ЗВО), искането за акредитиране на докторска програма по „Финансово право“ (ФП) е законосъобразно, предвид дадените оценки от Акредитационния съвет на НАОА при последната **институционална акредитация на Югозападния университет (9.30, дадена на 20.09.2018 г. за срок от шест години)** и при **програмната акредитация на специалността от регулираните професии „Право“, образователно-квалификационна степен „магистър“ (9,13, дадена на 07.11.2019 г. за срок от шест години).**

Обучението се провежда в Катедра „Публичноправни науки“ към Правно-историческия факултет (ПИФ), в който се провежда обучение по 6 професионални направления, освен (2.2. История и археология, 3.3. Политически науки, 3.5. Обществени комуникации и информационни науки, 3.6. Право, 3.7. Администрация и управление, 9.1. Национална сигурност). В ПИФ се провежда обучение по 12 докторски програми в ПН 3.6. Право – „Административно право и административен процес“, „Гражданско и семейно право“, „Трудово право и обществено осигуряване“, „Застрахователно право“, „Теория на държавата и правото. Политически и правни учения“, „Римско право“, „Нотариално право“, „Конституционно право“, „Международно право и международни отношения“, „Наказателно право“, „Наказателен процес“ и „Право на Европейския съюз“.

По предходното искане за акредитация на Докторската програма „ФП“ е отказана акредитация.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Към настоящия момент ПИФ на ЮЗУ няма акредитация за обучение на докторанти в ДП „ФП“.

III. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма

По 1.1.1.

Създадената университетска структура на управление на качеството на образователния процес обхваща всички сфери от дейността на висшето училище, като е многопластова и децентрализирана. Механизмите за управление на качеството са уредени в следните вътрешни актове на университета: РАБОТНА ИНСТРУКЦИЯ РИ 1-09-01 „Инструкция за разработване на нови, обновяване, одобряване и наблюдение на учебни планове и програми”, която се прилага по аналогия за учебните планове и учебните програми за придобиване на ОНС „Доктор”. Инструкцията е приета с Решение на Съвета по качеството, Протокол №1/30.11.2004 г. с последващи изменения; РАБОТНА ИНСТРУКЦИЯ РИ 1-07-01 „Изисквания за оценяване на качеството на обучението в специалности /програми/”, приета с Решение на Съвета по качеството, Протокол №1/30.11.2004 г. с последващи изменения; ОПЕРАТИВЕН ДОКУМЕНТ ОД 1-09-01 „Изисквания към документацията представена в отдел “Оценяване и поддържане на качеството” за утвърждаване на нова или обновена програма”, приет с Решение на Съвета по качеството, Протокол № 1/09.03.2011 г.; Процедура по управление на качеството ПР 1-09 „Управление на процесите за одобряване, наблюдение и обновяване на учебни планове и програми”; Процедура по управление на качеството ПР 1-07 „Управление на процесите на оценяване”; Наръчник по качеството, утвърден от Академичния съвет на ЮЗУ „Неофит Рилски“- Благоевград с Протокол № 12/17.11.2004 г.

В ЮЗУ функционират съответни органи за наблюдение и контрол на качеството. Съветът по качеството играе основна роля в тази насока. На интернет страницата на ЮЗУ са публикувани резултатите за мненията на студентите за периода 2016 – 2020 г. Официалната интернет страница на ПИФ предлага цялостна информация за функционирането на обучението по специалност „Право“, включително за докторските програми.

Мисията на ЮЗУ „Неофит Рилски“ е да предоставя „висококачествено висше образование, което да осигурява успешна професионална и личностна реализация на завършилите студенти и докторанти; да осъществява фундаментални и приложни научни изследвания с висока стойност, които да допринесат за националното и световно развитие на науката; да спомага за развитието на образователния, научния, социо-културния и икономическия потенциал на Република България; да утвърждава съзнание за национална и културна идентичност и отговорност; и да допринесат за създаването и реализирането на политики с регионално, национално и международно значение с цел благоденствие и просперитет.

Обучението в докторската програма по “Финансово право” има за цел, чрез успешно разработване и защита на дисертационен труд в областта на Финансовото право, да се създадат добре подготвени, висококвалифицирани кадри, за нуждите на научно-преподавателската дейност и юридическата практика.

Приемът и обучението в докторската програма ще стават по реда и при условията, определени от действащото национално законодателство, както и от приетите от висшето училище вътрешноуниверситетски актове.

По 1.1.2.

Дейността по обучение в докторски програми е обект на системно наблюдение, контрол и оценка, в съответствие с цялостната Политика по качеството на ЮЗУ и действащата в Университетска система за осигуряване и оценяване на качеството на образованието (УСООКО), която е изградена и функционира в съответствие с изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015.

Политиката по качеството е разработена в съответствие с изискванията на международния стандарт ISO 9001:2015, стандартите и препоръките за осигуряване на качество в Европейското пространство за висше образование ESG 2015.

Университетската система за осигуряване и оценяване на качеството на образованието на ЮЗУ се реализира с цел постигане и поддържане на високо качество на образованието. На основата на непрекъснато наблюдение, анализ, оценка и прогноза се избягва появата на негативни явления в дейностите и предлаганите образователни услуги. Системата е отворена

към студенти, докторанти, специализанти, корпоративни клиенти, обществото, държавата, международни съюзи и общности. При функциониране на системата се идентифицират и управляват всички процеси, свързани с обучението на студенти и докторанти. Обект на наблюдение и оценяване във връзка с поддържане и усъвършенстване на качеството на обучението са: учебният процес; преподавателският състав; практическото обучение на докторантите; материално-техническата и информационната осигуреност на обучението; възможностите за включване на докторантите в научноизследователска дейност и тяхната успешна професионална реализация, след отчисляване и желана защита.

За наблюдаване на системата за оценяване и поддържане на качеството във висшето училище се провеждат необходимите вътрешни и външни одити. Управлението на качеството е тясно свързано с периодичната атестация на преподавателския състав. Атестирането се извършва от назначена от ректора комисия, която прилага критерии за атестиране, уредени в Правилника за атестиране на академичния състав.

По 1.1.3.

Целите на обучението на докторантите в докторска програма „Финансово право“ в професионално направление 3.6 „Право“ са насочени към: задълбочаване научноизследователската подготовка и преподавателска дейност; повишаване на основната и специализирана професионална компетентност в сферата на публичното право; подготовка на висококвалифицирани кадри с опит в областта; усъвършенстване на езиковата подготовка по избран чужд език.

По 1.1.4.

Залегналите в Закона за висшето образование и приложимото законодателство академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация са възприети изцяло и намират проявление в работата на Комисията по етика на научните изследвания (КЕНИ) към Югозападния университет „Неофит Рилски“. Основна цел на КЕНИ е повишаване качеството на научната продукция на преподавателите, докторантите и студентите от университета чрез яснота, прозрачност и достъпност на получените научни данни и резултати, начините и методите за тяхното получаване, източниците на финансиране, недопускане на конфликти на интереси, кражба на данни, нарушаване на авторски права и плагиатство.

Съставът на Комисията по етика на научните изследвания е определен на Академичен съвет с Протокол № 26/07.02.2018 г. , изменен Протокол № 39/19.06.2019 г.

Не са представени данни за документирани процедури за предотвратяване и санкциониране на нарушаване на авторски права и плагиатство.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 1:

- *Обучението на докторанти по докторска програма „Финансово право“ е в унисон с мисията, стратегията, целите и основните приоритети на висшето училище за висококачествено академично образование, развиващо фундаментални и приложни научни изследвания на съответно ниво, като е съобразено с действащото в страната законодателство.*

- *Дейността за обучение по докторската програма е подчинена на институционалната система за качество, като се съобразява спецификата ѝ.*

- *Висшето училище изгражда и прилага политика за осъществяване взаимовръзката между научните изследвания, вкл. развитието на научната област и професионалното направление, както и потребността от висококвалифицирани специалисти по специалността, и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст.*

- *Създадена е Комисия по етика на научните изследвания, чрез дейността на която се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация, нарушение на авторски права и плагиатство. Висшето училище посочва, че не са документирани процедури за предотвратяване на прояви на дискриминация, за санкциониране на изпитни измами, нарушаване на авторски права и плагиатство.*

СТАНДАРТ 2. РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни.

По 2.1.1.

Представеният набор от документи за предлаганата от институцията докторска програма включва в пълнота цели на програмата, описание на получаваната квалификация, както и описание на професионалните компетенции, получавани след защита на дисертационен труд в областта на Финансовото право.

Учебната документация по докторска програма „Финансово право“ съдържа ясно формулирани очаквани резултати, като обхваща общотeorетична, практическа и специализирана подготовка на обучаваните докторанти. Придобиваните теоретични познания и практически умения намират израз в Квалификационната характеристика на докторската програма, която представя областта и обхвата на знанията, уменията и компетентностите, които докторантите получават в процеса на обучение.

Общият учебен план включва обучение по редица специални дисциплини: задължителни: Финансово право – Обща и Специална част, и Финансов контрол и надзор, и избираеми: Данъчно право, Бюджетно право, Митническо право, Валутно право. За всяка от тези дисциплини е представена учебна програма, като допълнително е представена и Учебна програма за дисциплината „Информационни системи и технологии“.

Проверяващата ЕГ е констатирала, че литературата, посочена в някои от предвидените учебни дисциплини, се нуждае от актуализиране, както и че е необходимо да се отстранят съществуващи несъответствия в наименование на някои от предвидените задължителни дисциплини, по които ще се полага изпит.

По 2.1.2.

При периодичното обновяване на документацията по подготовката на докторанти в катедрата се отчитат както промените в нормативната уредба, така и мнението на обучаващи се и на специалисти от практиката. *В настоящата процедура обаче не са представени достатъчно данни за оказано съдействие от потребителите на кадри и други заинтересовани страни във връзка с релевантната за докторската програма учебна документация, както и за проучвания на степента на заинтересованост на работодателите по отношение на компетенциите, които се очаква да бъдат получени от докторската програма.*

По 2.1.3.

Въз основа на приложимата нормативна уредба е разработена ясна и стройна документация за докторска програма „Финансово право“, която включва Учебна програма, Квалификационна характеристика и Общ учебен план, въз основа на който се разработват индивидуалните учебни планове на докторантите.

Подготовката на докторантите по Финансово право ще се реализира в съответствие с учебна програма, съобразена с учебен план, приети на Катедрен съвет и утвърдени от Факултетния съвет на Правно-исторически факултет.

Индивидуалният учебен план на докторанта се разработва въз основа на Общия учебен план на докторската програма и е съобразен с научноизследователския профил на конкретния дисертационен проект. Съгласно чл. 29, ал. 1 от Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“, обучението се осъществява по индивидуален учебен план, който се изготвя от докторанта и научния му ръководител, обсъжда се и се приема на катедрен съвет и се утвърждава от Факултетния съвет. Индивидуалният учебен план съдържа: темата на дисертационния труд; разпределението на всички дейности по години; изпитите и сроковете за полагането им; посещенията на определен цикъл лекции и упражнения, участието в курсове, семинари, конференции и други

публични научни изяви; педагогическа или друга академична дейност; етапите и сроковете за подготовка на дисертационния труд.

Докторантът представя тримесечен (за докторантите в редовна форма на обучение) и годишен отчет, в който се отчитат образователната, научноизследователската и преподавателската дейност.

До защита на дисертационния труд се допуска само докторант, подготвил дисертационен труд и отчислен с право на защита. Всички процедурни действия по публичната защита се извършват съгласно действащото законодателство.

Акредитираните докторски програми от професионално направление 3.6. Право в Правно-историческия факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“ са 12 на брой.

Осигурена е и публична информация относно документите, които кандидат-докторантите следва да подадат, както и за необходимите документи по време на обучението им за придобиване на ОНС „Доктор“. Правно-историческият факултет поддържа актуализирана информация относно акредитираните докторски програми, включваща кратка анотация на докторската програма, компетенциите на завършилите я докторанти, учебния план на докторската програма със задължителните, избираемите и факултативните дисциплини, както и формата на оценяване на докторантите и изискванията за тяхното дипломиране.

По 2.1.4.

Ръководството на университета насърчава и изисква от всички свои ръководители и сътрудници да отделят в ежедневната си работа внимание на заинтересованите страни. За информационно осигуряване на системата за управление на качеството висшето училище извършва анкетни проучвания.

По 2.1.5.

Към момента акредитирани докторски програми по „Финансово право“ има в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ и Великотърновския университет „Св.св. Кирил и Методий“. Освен от ПИФ на ЮЗУ, има искания за акредитиране на докторски програми по „Финансово право“ и от Пловдивския университет, Университета за национално и световно стопанство. Това показва нарастващия интерес към тази дисциплина. Преподавателите от катедра „Публичноправни науки“ на ПИФ поддържат отлични професионални отношения с колегите си, като редовно обменят полезна информация в областта, вкл. успешно взаимно си сътрудничат.

Не са представени данни относно съпоставка на докторската програма с аналогичните програми от страната и чужбина. През последните пет години само един от общо 35 обучавани в катедрата докторанти е реализирал мобилност.

По 2.1.6.

Учебният план и учебните програми се приемат и съответно промени в тях се извършват в съответствие с вътрешните актове на ЮЗУ.

Наблюдението, контролът и оценката на състоянието на документацията, свързана с докторските програми, се извършва от отдел „Оценяване и поддържане на качеството“.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 2:

- ЮЗУ разполага с процедури за разработване и одобряване на програмите си. Същите са така проектирани, че отговарят на целите, определени за тях, включително и на очакваните резултати от обучението;
- Университетът и ПИФ са изградили и прилагат процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторски програми;
- Изготвени са документи за акредитираната докторска програма, включващи: цели на програмата, описание на получаваната квалификация, описание на професионалните компетенции, получавани след защитата на дисертацията;
- ЮЗУ има механизъм за мониторинг, анализиране, оценяване, актуализиране и приемане (одобряване) на докторските програми за обучение;

- *Квалификацията, която се очаква да бъде получена в резултат от програмата, е ясно определена и оповестена, като се отнася до точното ниво в националната квалификационна рамка за висше образование, а следователно, и в квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование;*
- *Препоръчително е при обновяването на документацията да се направи допитване до експерти и заинтересовани страни, вкл. потребителите на кадри при разработване на докторската програма; да се направи проучване на степента на заинтересованост на работодателите по отношение на компетенциите, които се очаква да бъдат получени от докторската програма; да се актуализира литературата, посочена в някои от предвидените учебни дисциплини; да се отстранят съществуващи несъответствия в наименования на някои от предвидените задължителни дисциплини, по които ще се полага изпит; и учебната програма да се съпостави с аналогичните програми в страната и в чужбина.*

СТАНДАРТ 3. ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СТУДЕНТИТЕ

3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания както и подготовката на дисертационния труд.

По 3.1.1.

Обучението на докторантите по Финансово право ще се осъществява по следните форми на обучение: редовна, задочна и на самостоятелна подготовка. Редовната форма на обучение е със срок на подготовка три години (36 месеца), задочната форма на обучение – със срок на подготовка 4 четири години (48 месеца), а на самостоятелна подготовка - три години (36 месеца). Срокът на докторантурата може да бъде удължен по обективни причини до една година със заповед на Ректора след съгласуване с научния ръководител по предложение на Факултетния съвет на Правно-историческия факултет.

Обучението на всеки докторант се осъществява по индивидуален учебен план с разпределени по години образователните дейности, включващи общотeorетична, специализирана и практическа подготовка.

По 3.1.2.

Обучението в докторска програма „ФП“ ще се осъществява чрез съчетаване на колективни, групови и индивидуални форми за обучение. Научният ръководител носи отговорност за спазване на индивидуалния план на докторанта и осъществява системен контрол върху изпълнението на заложените в него дейности, като при необходимост осигурява консултации с други специалисти от ПИФ. ***В обучаващото звено не са реализирани през последните години колективни форми за обучение.***

По 3.1.3.

Докторантите ежегодно представят отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план и за постигнатите научни резултати. Въз основа на представения отчет и на писмено мнение на научния ръководител катедреният съвет предлага на Факултетния съвет атестиране на докторанта (чл. 31 от Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“). Приложение намират и Общите инструкции за атестиране на докторантите в Правно-историческия факултет. От Съвета на катедра „Публичноправни науки“ е утвърдена процедура за атестиране на докторанти. Съветът на катедрата приема: становище за изпълнението на индивидуалния план и оценка на дейността на докторанта; предложение за атестация на докторантите; предложение за конкретизация на индивидуалния план; препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като при необходимост препоръчва конкретизация на темата или смяна на научния ръководител.

В края на всяко тримесечие редовните докторанти представят пред декана на ПИФ и доклад за изпълнението на индивидуалния им учебен план, към който се прилагат: отчет за работата, извършена по дисертационния труд и индивидуалния учебен план, заверен от

научния ръководител и потвърден с доказателствен материал, и отчет за преподавателската работа, заверен от ръководителя на катедрата. Деканът представя доклад до ректора на университета за изпълнението от страна на редовните докторанти на изискванията по чл. 28, ал. 3 от Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Веднъж годишно Комисията по качество проверява протоколите на Катедрения съвет, в които се разглежда качеството на обучение на докторантите.

По 3.1.4.

В чл. 30 от Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“ е регламентиран редът за полагане на изпити от докторантите, съгласно индивидуалния учебен план. Изпитната процедура протича в съответствие с предварително обявения в учебната програма формат, като се отчитат както демонстрираните в хода на изпита знания, така и изпълнението на самостоятелната докторантска работа.

Успешна форма за оценка научните постижения на докторантите в ПИФ на ЮЗУ е възможността да представят резултатите от своя изследователски труд, чрез участие в организираните научни конференции, постоянни научни семинари и други.

По 3.1.5.

В Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград са приети Вътрешни правила за разглеждане на сигнали и жалби от студенти и докторанти, съгласно които те могат да подават сигнали и жалби по въпроси, свързани с качеството на обучение или с действие/бездействие на отделни звена на университета или на отделни членове на колектива му. Регламентирана е процедура по допустимост на подадените сигнали и жалби и процедура по разглеждане на тяхната основателност, както и евентуално възможността за обжалване при неудовлетвореност от отговора по жалбата.

Комисията по етика на научните изследвания (КЕНИ) е приела Етични принципи, в които са формулирани основните положения за научноизследователската и преподавателска дейност и конкретни правила за научните изследвания и преподаване, както и процедури за решаване на възникнали етични конфликти.

При проверките на докторантските разработки, освен традиционните възможности на търсачките (Google, Yahoo, Bing, Rambler, Яндекс) и специализираните онлайн-бази данни „Google Science“ и „Academia.edu“ от академичния състав се използва и специализиран софтуер като Advego Plagiatius, Desktop Plagiarism Checker, AntiPlagiarist, Viper, TurnItIn и други.

През акредитационния период КЕНИ не е разглеждала жалби, свързани с нарушаване на етичните принципи от преподаватели, докторанти или студенти от професионалното направление.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 3:

- *Подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и при използване научните постижения по докторската програма;*
- *Докторантите в ЮЗУ се обучават посредством различни индивидуални и колективни форми при контрол от страна на научния ръководител за съблюдаване на индивидуалния план, но през акредитационния период обучаващото звено (катедра „ППН“) не е реализирало колективни форми за обучение;*
- *Докторантите изпълняват всички основни етапи в подготовка на дисертационния си труд, като периодично отчитат пред обучаващото звено резултатите от изследователската си дейност;*
- *Висшето училище използва ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите;*
- *Има правила и комисия за разглеждане на жалби от докторанти. През акредитационния период няма постъпили жалби от докторанти към катедра „Публичноправни науки“ на ПИФ.*

4. ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И ДИПЛОМИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешно-нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.

По 4.1.1.

Приемът, развитието, признаването на сроковете на обучение и дипломирането на докторантите се осъществява в съответствие с установената национална нормативна уредба. Правната уредба за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ е обявена на интернет страницата на университета.

За признаване на придобитите в чужбина ОНС „доктор“ и научна степен „доктор на науките“ ЮЗУ „Неофит Рилски“ е приел през 2013 г. две процедури – Процедура за разглеждане на документи по признаване на научна степен „доктор на науките“ в съответствие с чл. 5, ал. 3 от ЗРАСРБ и Процедура за разглеждане на документи по признаване на образователната и научна степен „доктор“ в съответствие с чл. 5, ал. 3 от ЗРАСРБ.

Приемането на редовни и задочни докторанти в докторска програма „ФП“ ще се извършва чрез конкурсен изпит по Финансово право и чужд език. Конкурсът за прием на докторанти в редовна и задочна форма на обучение се обявява в „Държавен вестник“ и на интернет-страницата на Югозападния университет „Неофит Рилски“. В срок от два месеца след обявяването на конкурса кандидатите за участие подават документи в отдел „Академично и научно развитие“. Допускането на кандидатите до участие в конкурса се извършва от комисия, определена със заповед на ректора в състав: деканът на факултета, ръководителят на катедрата и преподавател в съответната докторантска програма, предложен от ръководителя на катедрата. Всеки кандидат получава писмено уведомление за резултатите от допускането му до участие в конкурса, като за недопуснатите кандидати се посочват и мотивите за това.

Провеждането на конкурса включва изпит по специалността и по чужд език, избран от кандидата. Изпитът по специалността е писмен /анонимен/ и устен. До устен изпит се допускат получилите оценка най-малко „Много добър (4,50)“ от писмения изпит. За успешно положили изпита се считат кандидатите, които са получили средна оценка от писмения и от устния изпит най-малко „Много добър (5,00)“. До изпит по чужд език се допускат само кандидатите, успешно положили изпита по специалността. Успешно положили изпита по чужд език са кандидатите, получили оценка не по-малко от „Добър (4,00)“. Кандидатите за докторанти на самостоятелна подготовка предлагат за обсъждане в катедра „Публичноправни науки“ проект на дисертационния труд, разработен в основната му част и с посочена библиография. Зачисляването на успешно издържалите конкурсни изпити за редовни докторанти се извършва след решение на Факултетния съвет на ПИФ със заповед на Ректора.

Обучението на докторантите се извършва по индивидуален учебен план, в който се определят темата на дисертацията, изпитите, които следва да се положат по време на обучението, и сроковете за тяхното полагане, посещението на цикъл лекции и курсове, участие в научни конференции, етапите и сроковете за подготовка на дисертационния труд.

По 4.1.2.

Докторантите от Правно-историческия факултет се включват задължително и участват активно в разработването и изпълнението на научно-изследователски и други проекти.

В периода 2016-2020 г. се установява активно участие на докторанти от обучаващата катедра в проекти на ЮЗУ и на други организации, но **повечето от тях не са научноизследователски**: 10 докторанти са участвали в 5 университетски проекти (Председателството на Съвета на ЕС през 2018 г.: европейското предизвикателство за България; Високо специализирани научни изследвания в актуални направления за защитата на правата на човека; Изследвания на правните проблеми в дигиталната среда;

Наказателноправните науки - територия на авангардни проучвания; Теория и практика в обучението по наказателноправни науки); *двама докторанти са участвали в два национални проекта* („NET-COMBAT-THB-CHAIN-сътрудничество между структурите за борба с трафика на хора и засегнатите икономически сектори за противодействие на веригите за трафик“ на Център за изследване на демокрацията и „Модернизиране на земеделската статистика в България – разработване на статистически въпросник и списък на земеделските стопанства като част от подготовката за преброяване на земеделските стопанства през 2020 година при прилагане на регламента за интегрираната статистика на земеделските стопанства (IFS)“; *един докторант е участвал в 18 международни проекти към различни дирекции на Европейската комисия* (Methodology for Assessing States' Capacity for Countering the Hostile Misuse of CBRN Knowledge and Materials (MASC-CBRN) (2020-2022); Assessing the Risk of Social Isolation of Suspects and Accused: The Impact of the Media (ARISA 2) (2020-2021); Towards a more responsive victim-centered approach of the criminal justice system (REJUST) (2020-2021); PRE-RIGHTS: Assessing impact and performance of preventive measures on EU Directives and Framework Decisions (2019-2021); Training lawyers, prosecutors, judges to ensure better rights protection for migrants and refugees victims of human trafficking (TRAIN-PRO-RIGHTS) (2019-2021); Understand the Impact of Novel Technologies, Social Media, and Perceptions in Countries Abroad on Migration Flows and the Security of the EU & Provide Validated Counter (PERCEPTIONS) (2019-2022); Judicial and Police Cooperation Preventing Radicalisation Towards Terrorism (JP-COOPS) (2019-2021); ICT Enabled Public Services for Migration (MICT) (2018-2021); Launch and implementation of Diversity Charter in Bulgaria (DIVERSE.BG) (2018-2020); Offenders with Psycho-Social and Intellectual Disabilities: Identification, Assessment of Needs and Equal Treatment (OPSIDIANET) (2018-2020); Anti-trafficking stakeholders and economic sectors networking, cooperation to combat the business of human trafficking chain (NET-COMBAT-THB CHAIN) (2018-2020); JUSTICE FOR WOMEN - Towards a more effective rights protection and access to judicial procedures for victims of crimes (2018-2020); Strategic Assessment for LAW and Police Cooperation (SAT-LAW) (2018-2020); Flows of illicit funds and victims of labour trafficking; unrevealing the complexities (FLOW) (2018-2020); J-SAFE Judicial Strategy Against all Forms of Violent Extremism in Prison (2018-2020); Pro Victims Justice through an Enhanced Rights Protection and Stakeholders Cooperation (PRO VICTIMS JUSTICE) (2017-2019); Preventing and Combatting Racism and Xenophobia through Social Orientation of Non-Nationals (RACCOMBAT) (2017-2019); Assessing the risk of isolation of suspects and accused (ARISA) (2017-2019).

Относителният дял на докторантите, обучавани в катедра „Публичноправни науки“ за периода 2015-2022 г. и участващи в проекти, е 58,33%. Докторанти на Правно-историческия факултет са участвали и в редица други проекти, като относителният им дял е 35 %.

По 4.1.3.

Сред основните приоритети на Стратегията за развитие на ПИФ за периода 2019-2023 г., както и за в бъдеще, е стимулирането на мобилността на студентите, докторантите и преподавателите. Реализирането на този приоритет става чрез активно участие в програми за мобилност и преди всичко в програмата „Еразъм +“.

Партньори на Правно-историческия факултет по програма „Еразъм +“ за студентска и преподавателска мобилност са: Университетът „Робер Шуман“ в Страсбург, Франция, Университетът в Нанси, Франция, Университет Париж 12, Франция, Университет Миколо Ромерио във Вилнюс, Литва, Университет в Залцбург, Австрия, Аристотелов университет в Солун, Гърция, Университетът Севиля, Испания, Свободен университет в Мадрид, Испания, Университетът „Мюнстер“, Германия, Университетът „Клуж Напока“, Румъния, Университет Вилнюс 1, Литва, Брюкселски свободен университет, Белгия, Университетът Комотини, Гърция, и други, които са посочени на интернет страницата на университета.

Сключването на международни договори за сътрудничество се извършва на две нива - университетско и факултетско.

Правилата за задгранични командировки са регламентирани с Решение на Академичния съвет от 19.05.2008 г. и последващо Решение на Ректорския съвет от 19.06.2008 г., които са във връзка с приетата от Академичния съвет на 20.02.2008 г. Стратегия за международно сътрудничество. Пътуванията в чужбина се осъществяват предимно с цел представяне на доклад на национални и международни научни форуми, участие по международна програма (Сократ, Еразмус и др.), изпълнение на договорни задължения. Продължаващото обучение предполага участие в workshop или специализация. В тази връзка Правно-историческият факултет предоставя широки възможности за участие на докторанти в научни форуми на национално и международно ниво. За периода 2015-2022 г. докторантите в катедра „Публичноправни науки“ са участвали с доклади в редица научни форуми, като всеки докторант е участвал в минимум два научни форуми.

По 4.1.4.

Броят на обучаваните докторанти в катедра „Публичноправни науки“ в Правно-историческия факултет през последните 5 години е **тридесет и пет**, като *относителният дял на редовните докторанти спрямо общия брой докторанти е 60 %*. През последните 5 години броят на защитилите докторанти е 14, като същите успешно са се реализирали в практиката.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 4:

- *В ЮЗУ „Неофит Рилски“ е изградена структура и са разработени вътрешни актове за функционирането на системата за обучение на докторанти - от приема им до и след тяхното дипломиране;*
- *На докторантите в докторска програма „Финансово право“ са осигурени възможности за участие в проекти и научни форуми на университетско и национално равнище;*
- *Създадена е административна система за регистриране хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.*

5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията

По 5.1.1.

Катедра „Публичноправни науки“ в ПИФ на ЮЗУ „Неофит Рилски“ разполага с необходимия хабилитиран академичен състав на основен трудов договор за осъществяване на обучение по докторска програма „Финансово право“. **На първи ОТД в катедрата работи един хабилитиран по Финансово право преподавател (доц. д-р Валентина Александрова Голева)**, както и един хабилитиран в сродна специалност (Административно право и административен процес) преподавател (доц. д-р Маргарита Николова Чешмеджиева). На втори трудов договор е назначен още един хабилитиран по сродната специалност Административно право и административен процес преподавател – доц. д-р Веселина Лъчезарова Канатова-Бучкова. Има двама нехабилитирани преподаватели с ОНС „доктор“ по Административно право и административен процес. **В катедрата няма нехабилитиран преподавател в областта на докторската програма (Финансово право).**

Хабилитираните преподаватели са на възраст между 46-56 години, а нехабилитираните преподаватели с ОНС „Доктор“ – между 43 г. и 54 г.

По 5.1.2.

Оценка на научно-изследователската активност на хабилитираните и нехабилитираните членове на академичния състав на Правно-историческия факултет се прави на всеки 5, съответно 3 години в съответствие с Правилника за атестиране на академичния състав, приет с Решение на Академичния съвет, Протокол № 2/21.12.2011 г.

През периода 2016-2021 г. хабилитираният по Финансово право преподавател има публикувани 2 монографии, 6 статии, автор е на едно учебно помагало и съавтор на други две. Забелязани са 14 цитирания на публикациите на доц. Голева, изнесла е три доклада на научни форуми, два от които международни в чужбина и е участвала в три проекта „Студентски практики“ като академичен наставник.

По 5.1.3.

Ръководството и членовете на Правно-историческия факултет и катедра „Публичноправни науки“ участват активно в организирането на многобройни научни и научно-образователни форуми – в периода 2016 – 2021 г. са проведени 14 конференции, научни сесии и семинари и множество обществени дискусии, публични лекции и кръгли маси.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 5:

- *Обучаващото звено разполага с академичен състав на основан трудов договор, чиято квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания (доц. д-р Валентина Александрова Голева е хабилитирана по Финансово право, а други двама хабилитирани преподаватели са в сродната специалност Административно право и административен процес).*

- *Обучаващото звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви по специалността на докторантурата и/или в професионалната област, към която тя принадлежи.*

- *Обучаващото звено има капацитет за пълноценно обучение на докторанти и реализиране на образователни продукти в областта на докторската програма по „Финансово право“. Академичният състав на обучаващото звено поддържа висока експертно-консултантска активност, квалификация и авторитет.*

СТАНДАРТ 6. УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности.

По 6.1.1.

Докторантите ще имат постоянен достъп до правно-информационната система “Апис”, която се обновява периодично след всеки брой на Държавен вестник чрез Интернет. Факултетската компютърна мрежа е свързана с Домейн-контролер, който позволява пълна мобилност на работните места, т.е. докторантът винаги има достъп до своите документи чрез лична парола и акаунт.

За допълнително улеснение при изследователската работа на докторантите на разположение са трите специализирани компютърни учебни лаборатории (всяка с капацитет от 10 работни места), които също са с постоянен достъп до Интернет и до Правно-информационните системи, както и Европейският документационен център (10 компютъра с инсталирани програма Апис).

Специално създаден за нуждите на обучаващите се докторанти е докторантски кабинет с 3 работни места, 2 персонални компютри, принтерна и копирна техника, преносима мултимедийна техника, телефон.

Университетската библиотека осигурява безплатен достъп до електронни бази от данни. Електронна система на EBSCO организира 5(пет) дигитални входа по клонове на науката в бази от данни. Преподавателите, докторантите и студентите в ЮЗУ „Неофит Рилски“ имат свободен достъп до следните ресурси по абонамент (бази данни): *EbscoHost Academic Search, Scopus, ISI Web of Knowledge - Web of Science, ProQuest Central.*

Информация във връзка с подготовката на докторантите се публикува на интернет страниците на университета и на факултета.

Докторантите осъществяват и педагогическа дейност – провеждат семинарни занятия и практика на студентите, за което ползват всички кабинети за обучение на студентите от специалност „Право”.

По 6.1.2.

Утвърдена практика в Правно-историческия факултет е предоставянето на възможност на докторантите да участват в ежегоден двуседмичен цикъл от лекции, организиран съвместно с Центъра за международноправни изследвания в Залцбург, Австрия. ЮЗУ „Неофит Рилски” и Правно-историческият факултет дават възможност на докторантите да провеждат сравнителноправни изследвания чрез сключените договори за сътрудничество с чуждестранни университети на институционално и факултетско ниво.

По 6.1.3.

На докторантите е осигурен достъп до Университетската библиотека, читалня и условия за самостоятелна работа в библиотеката, компютри с непрекъснат достъп до Интернет. Изграден е Европейски документационен център, който е един от деветте в България и е част от мрежата Европа-директно (Europe-Direct).

Ползването на литература от докторантите се осъществява на базата на Правилник на Университетската библиотека и Правила за обслужване на читателите. Регистрацията на читателите се извършва в Централната библиотека. Библиотеката разполага с електронен каталог и възможност за свободен електронен достъп до научни и образователни списания.

На разположение на докторантите е специализирана правна периодика от 26 български и чужди заглавия: „Труд и право”, „Правна мисъл”, „Собственост и право”, „Съвременно право”, „Търговско право”, „Търговско и конкурентно право”, „Български законник”, руски периодични издания като “Советник”, “Правоведение”, издание на Санкт-петербургския държавен университет, “Вестник Московского университета”, Серия 11, Право, The Cambridge Law Journal, издание на Юридическия факултет на Университета в Кембридж; European Business Organization Law (EBOR), издание на Max Planck Institute, Hamburg; Leiden Journal of International Law, издание на Leiden University; Netherlands Internatioanl Law Review, издание на Свободния университет в Амстердам; International Journal of Cultural Property, издание на Университета “Джордж Вашингтон” - Вашингтон.

По 6.1.4.

На докторантите ежегодно се отпускат финансови средства в размер на 600,00 лв. в съответствие с План-сметка за научноизследователска дейност на докторантите. По решение на Академичния съвет на ЮЗУ „Неофит Рилски” на тях се предоставя и финансова подкрепа за заплащане на публикации в международни реферирани научни списания. За периода 2016-2022 г. броят на публикациите на 22 докторанти, обучавани в катедра „Публичноправни науки“, е 62, като част от тях са публикувани в чуждестранни вторични реферирани литературни източници. За същия период докторанти са участвали и в редица научно-изследователски и други проекти, ръководени от членове на академичния състав на Правно-историческия факултет, или от служители към други организации, реализирали проектите.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 6:

- ЮЗУ „Неофит Рилски” развива материално - техническа и информационна база, необходима за преподавателската, научноизследователската, художествено - творческата и спортна дейност.
- Правно-историческият факултет разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, библиотечни места и др., осигуряващи работата на докторантите.
- Насърчават се командировки и др. дейности на академичния състав, необходими за квалифицирано ръководство при подготовката на дисертационните трудове. Осигурен е достъп на докторантите до съответни научни издания и бази данни.
- Стимулира се научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните научни резултати.

- Осигурени са надеждни и леснодостъпни ресурси за обучение и подпомагане на студентите.

СТАНДАРТ 7. УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите.

По 7.1.1.

Отделът „Академично и научно развитие“ осъществява административното обслужване на докторантите през целия период на обучение, организира и контролира законосъобразното издаване на дипломи за присъждане на ОНС „доктор“, отговаря за информационното и техническо обслужване на докторантите чрез поддържане на актуализирана информация на сайта на университета. Съвместно с библиотеката на ЮЗУ „Неофит Рилски“ организира архив, в който се съхраняват екземпляри от защитените дисертационни трудове.

Обучението на докторантите е съобразено с действащите в ЮЗУ „Неофит Рилски“ стандарти и правила за периодична самооценка и външна оценка, регламентирани в набор от документи:

- Ниво А - Наръчник по качеството.
- Ниво В - процедури по управление на качеството.
- Ниво С1 - работни инструкции (в т.ч. учебни планове и програми).
- Ниво С2 - оперативни документи (списъци, планове, формуляри, справки), които след тяхното попълване се използват като записи по качеството.

Процедурите и работните инструкции периодично се подлагат на актуализация в съответствие с потребностите и спецификите, през които преминава процеса на оценяване и обективните условия в сферата на висшето образование, като промените се отбелязват на титулните им страници.

В основните звена се сформират Факултетски комисии по осигуряване и оценяване на качеството на образованието и акредитация (ФКООКОА). В състава им се включват заместник-деканът, отговарящ за качеството и акредитацията, катедрените отговорници по качеството и акредитацията, представител/и на студентите и докторантите, външен/външни представител/и на потребителите на подготвяните специалности.

На ниво катедра функционират катедрени отговорници по качеството и акредитацията, които наблюдават всички аспекти на учебния процес, събират и обработват информацията за качеството и акредитацията, обобщават предложенията и инициативите и предлагат съответни решения на катедрените съвети. Катедреният отговорник е член на ФКООКОА на съответното основно звено, към което се числи катедрата.

Административното и организационно-методическото обслужване на вътрешната университетска система по качеството се изпълнява от отдел „Оценяване и поддържане на качеството“.

Приети са и се прилагат следните критерии за оценяване на преподавателите в Правно-историческия факултет: 1. потенциал на преподавателя за постигане на високо качество на обучението; 2. качество на учебните дисциплини с участие на преподавателя; 3. осъществяване на научноизследователска дейност от преподавателя с участието на студенти и докторанти; 4. студентска оценка на придобитите знания и умения в резултат от провеждането на обучението им от преподавателя.

На официалната интернет-страница на университета е отразена актуалната информация, отнасяща се до функционирането на вътрешната система за оценка и осигуряване на качеството на образованието.

По 7.1.2.

Отделът „Оценяване и поддържане на качеството” в ЮЗУ „Неофит Рилски” публикува на интернет страницата на университета цялата документация, свързана с

качеството на обучението на докторанти. Кариерният център е разработил и прилага три вида анкетни карти, които се попълват електронно на неговата интернет-страница:

- Анкетна карта за работодатели, чрез която се проучва мнението на работодателите относно професионалната реализация на кадрите на университета;
- Анкетна карта за реализация на кадрите на ЮЗУ „Неофит Рилски“, чиято цел е проследяване на кариерното развитие на дипломираните студенти;
- Анкетна карта за реализация на получилите ОНС „доктор“, чиято цел е проучване мнението на защитилите ОНС „доктор“ относно докторантското обучение в университета.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 7:

- *Университетът има добре изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите;*
- *Югозападният университет „Неофит Рилски“ и съответно отговорните звена демонстрират, че събират, анализират и използват информацията, свързана с ефективното управление на програмите и другите дейности;*
- *В обучаващото звено периодично се обсъжда ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на обучението и потребностите от промяна.*

8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

8.1. ВУ публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.

По 8.1.1.

Информацията, свързана с целия процес на обучението на докторанти – от обявяването на приема за съответната учебна година до провеждането на публичните защиты за придобиване на образователната и научна степен доктор, се публикува на интернет страницата на Университета.

Периодично ЮЗУ публикува актуална информация по въпроси, отнасящи се до акредитираните докторски програми: кратка анотация на докторската програма, документи за кандидатстване, учебен план на докторската програма със задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, форма на оценяване, изисквания за дипломиране, компетенции на завършилите докторанти. По този начин се предоставя възможност на кандидат-докторантите да се запознаят с изискванията и критериите по избраната от тях докторска програма.

На обучаваните докторанти във висшето училище се дават възможности за публикации в университетското издателство „Неофит Рилски“, чиято основна дейност е насочена към издаването на учебници, учебни помагала, отпечатване на дисертации, автореферати, студии, монографии, сборници с доклади от научни конференции, организирани от университета или отделните факултети, годишници, правилници на университета, статии, научни списания и др.

Правно-историческият факултет поддържа три специализирани научни издания за публикуване на научните постижения на преподавателите и докторантите – сп. „Международна политика“, сп. „StudiaJuridico-Historica“ и електронното списание „Право, Политика, Администрация“, които са индексирани в европейската референтна система за индексирание на научни списания ЕРИХ ПЛЮС. Включени са и в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране на Националния център за информация и документация. Индексирани са и в Central and Eastern European Online Library (CEEOL), ScientificIndexingServices (SIS) и CiteFactor. Според утвърдената практика на университета публикациите на докторантите преминават през две независими и анонимни рецензии преди публикация в посочените списания.

Правно-историческият факултет на ЮЗУ периодично организира научни конференции с широко участие на професионалисти от теорията и практиката, висши държавни представители, докторанти и студенти. Пълните текстове на докладите и изказванията се публикуват в юридически сборници. Докторантите по Финансово право могат да вземат участие в тези и други организирани актуални научни събития като дискусии, научни сесии, постоянно действащ научен семинар към катедра „Публичноправни науки“, публични лекции, както и чрез свои публикации да се включат в издаваните от ЮЗУ „Неофит Рилски“ *електронните списания „Scientific Research“* и *„Проблеми на постмодерността“*, което е индексирани в ERIHPLUS (Европейската референтна система за индексирани на научни списания), WorldCat (the world's largest network of library content and services), DRJI (Directory of Research Journals Indexing), SIS (Scientific Indexing Services). Младите учени могат да публикуват разработките си и в правни списания на национално ниво – сп. „Правна мисъл“, „Общество и право“, „Юридически свят“, „Административно правосъдие“, „Международни отношения“, „Съвременно право“, „Публична администрация“, „Правата на човека“, „Европейска интеграция и право“, „De Jure“ и др.

По 8.1.2.

Една от основните цели на Стратегията за развитие на Правно-историческия факултет към ЮЗУ за периода 2015-2019 г. е да се стимулира мобилността както на студентите, така и на докторантите и преподавателите чрез активното им участие в програмата за мобилност „Еразъм +“. Висшето училище си партнира с университети от различни страни, сред които са Университетът „Робер Шуман“ в Страсбург, Франция, Университетът в Нанси, Франция, Университетът Париж - 12, Франция, Университетът Миколо Ромерио във Вилнюс, Литва, Университетът в Залцбург, Австрия, Аристотелов Университет в Солун, Гърция, Университетът Севиля, Испания, Свободен университет в Мадрид, Испания, Университетът „Мюнстер“, Германия, Университетът „Клуж Напока“ Румъния, Университет Вилнюс-1, Литва, Брюкселски свободен университет, Белгия, Университетът Комотини, Гърция и др.

Университетът осигурява възможност за обмен на докторанти и преподаватели и чрез договорите за международно сътрудничество с други висши училища в чужбина и страната. Въз основа на установените Правила за сключване на договори за международно сътрудничество се организира съдружие с университети в други държави, академии и други образователни, научни и културни институции, международни фондации, фондове и други.

Към Югозападния университет е създаден отдел „Международни и образователни програми и сътрудничество“. Сключването на договорите за сътрудничество се извършва на ниво университет и на ниво факултет. Само за периода 2020 – 2022 г. договорите на институционално ниво са четири, като през предходни периоди са сключени и други договори 33 на ниво университет и 8 на ниво факултет). Сключени са и два меморандума за сътрудничество с Националния институт по правосъдие и за сътрудничество с Института по публична администрация.

По 8.1.3.

Съществен начин за повишаване качеството на подготовката на докторантите е организирането на научни сесии, кръгли маси, конференции и др. по актуални въпроси на правната теория и практика, в които участват докторанти, практикуващи юристи и преподаватели. Тези форуми се използват и за сериозни научни дискусии по най-актуалните проблеми на законодателството и на юридическата практика.

Периодично Правно-историческият факултет организира национални докторантски конференции, в които участват докторанти от различни научни направления, чиято цел е обмяна на опит и обсъждане на въпроси, свързани с разработване на дисертационни трудове. Участие в конференции взимат и авторитетни български учени и практикуващи юристи. Всичко това допринася докторантите по програмата да правят по-задълбочени изследвания и да представят научните си разработки на национално ниво. В периода 2015-2020 г., докторанти в катедра „Публичноправни науки“ към Правно-историческия факултет са

участвали в редица международни конференции и научни сесии като изнесените доклади са публикувани в съответни сборници или в издаваните научни списания от факултета.

Няма достатъчно данни за договори за съвместна дейност с институции от стопанския сектор, с граждански структури или с държавни организации.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 8:

- *ЮЗУ осигурява процедури и практика за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията при изследванията в областта на докторската програма;*
- *Югозападният университет „Неофит Рилски“ публикува информация за извършваните дейности, включително за програмите, която е ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна;*
- *Осигурени са възможности за публикуване на изследванията на докторантите в научните издания на ПИФ и ЮЗУ;*
- *Публикува се информация за научни форуми по тематиката на докторската програма, в които биха могли да се включат докторантите;*
- *Не са представени доказателства за съвместна дейност с институции от стопанския сектор, с граждански структури или с държавни организации.*

СТАНДАРТ 9. ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

9.1. Регулярен мониторинг, (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии

По 9.1.1.

Катедра „Публичноправни науки“ осъществява редовен мониторинг върху докторските програми, за да се гарантира, че те постигат заложените в тях цели и отговарят на нуждите на докторантите и обществените потребности. Периодичният преглед има за цел своевременното осъвременяване на докторската програма.

Вътрешните правила за обучение на докторанти са съобразени с актуалната правна уредба на висшето образование в Република България. Учебната документация, свързана с докторската програма по Финансово право, периодично се актуализира съобразно промените в действащото законодателство. Изградена е система за управление на качеството, която осъществява мониторинга. Мониторинг в тази насока осъществява и отделът „Оценяване и поддържане на качеството“ в университета чрез ясно изградената система за управление на качеството.

Цялостната организация на учебния процес в ЮЗУ, вкл. и по докторските програми, на учебната документация, документооборота, експертната информационната осигуреност на учебния процес, са предмет на наблюдение в рамките на вътрешни одити.

Осигуряването на оптимални условия за провеждане на учебната и научноизследователската дейност на докторантите са предмет на анализ при планирането и отчитането на образователната политика на висшето училище

По 9.1.2.

Планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторските програми се извършва: във връзка с процедури по институционална акредитация и САНК; при обсъждане на формите за обучение на всеки отделен докторант; при атестиране на докторанти; във връзка със започване на процедура по акредитация на докторските програми.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 9:

- *ЮЗУ следи и периодично преразглежда своите програми, за да се гарантира, че те постигат определените цели и отговарят на нуждите на студентите и обществото. В този смисъл, чрез наличието на съответните процедури и*

практики за развитие се осигурява редовен мониторинг, периодичен преглед и своевременно осъвременяване на докторските програми;

- Висшето училище прилага процедури и практики при изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми;
- Планираните или предприети като резултат действия, се съобщават на всички заинтересовани страни.

СТАНДАРТ 10. ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

10.1. ВУ и научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

По 10.1.1.

Обучението по образователната и научна степен „доктор” в докторската програма по „Финансово право” в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски” периодично ще преминава през проверки за съответствие на обучението с нормативната база и Стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG).

В професионално направление 3.6. Право в Правно-историческия факултет се провежда обучение по дванадесет докторски програми, акредитирани от НАОА.

Контролът по отношение на предприетите мерки и отчитане на резултатите от тях се реализира чрез външните и вътрешните одити и прегледите на ръководството по качеството.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 10:

- Югозападният университет „Неофит Рилски“ редовно преминава през външно осигуряване на качеството, вкл. и на докторските програми;
- Налице са официално приети документи на ВУ, свързани с подготовка на докторанти;
- Изготвен е Доклад-самооценка за акредитация на докторската програма;
- ПИФ на ЮЗУ има акредитация за обучение на докторанти по общо 12 (дванадесет) специалности в професионално направление 3.6. Право.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С оглед на изложените резултати от извършената проверка и направените изводи по отделните стандарти на Критериалната система на НАОА, Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана, приема, че са налице всички основания да се даде програмна акредитация за прием и обучение в образователна и научна степен „доктор” по докторска програма „Финансово право“ от професионално направление 3.6. „Право“ в Правно-историческия факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“.

SWAT АНАЛИЗ	
Силни страни	Слаби страни
Слаба конкуренция на национално ниво – акредитирани ДП по Финансово право има само в СУ „Св. Климент Охридски“ и ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ (подадени са искания за акредитация и от УНСС и ПУ „Паисий Хилендарски“)	Недостатъчна активност на докторантите в програми за мобилност и научноизследователски проекти.
ПИФ на ЮЗУ разполага с необходимата материална база и информационна инфраструктура за обучение на докторантите	Липсата на организирано обучение в колективни форми, вкл. по методология на правните изследвания, се отразява върху подготовката на докторантите

Обучаващото звено разполага с хабилитиран състав по специалността (един на първи ОТД) с активна публикационна дейност, както и с двама хабилитирани в сродна специалност – Административно право и административен процес.	
Възможности	Заплахи
Налице са предпоставки за осъществяване на академичен обмен и за по-активно участие на докторантите в международна мобилност и в изпълнение на научноизследователски проекти.	Трайната тенденция, установена в национален план, към намаляване на желаещите да провеждат научни изследвания в областта на правото
Местоположението и традиционно доброто сътрудничество на ЮЗУ с някои чуждестранни висши училища от съседни държави дават възможност за привличане на чуждестранни докторанти.	Липсата на нехабилитиран преподавател с квалификация в областта на докторската програма рефлектира негативно върху възможността за осигуряване на приемственост и съответно върху нейната жизнеспособност.

С оглед на направените констатации, могат да бъдат отправени следните
ПРЕПОРЪКИ:

1. *Да се организира обучението на докторантите в колективни форми за обучение по методика на научните изследвания в областта на правото. Срок: 31.12.2023 г.;*
2. *Да се стимулира мобилността на докторантите. Срок: постоянен;*
3. *Да се актуализира литературата, посочена в някои от предвидените учебни дисциплини и да се отстранят съществуващи несъответствия в наименованията на някои от предвидените задължителни дисциплини, по които ще се полага изпит. Срок: 31.12.2022 г.*
4. *При обновяването на документацията да се прави допитване до експерти и заинтересовани страни, вкл. потребителите на кадри. Срок: постоянен;*
5. *Учебната програма да се съпостави с аналогичните програми в страната и в чужбина. Срок: 31.12.2023 г.*

Председател на ПКСПНСО:

доц. д-р Екатерина Салкова